

EYLÜL 2018

DIYARBAKIR PAMUK ZİRVESİ

PROGEN Tohum tarafından 13 Eylül 2018 tarihinde Diyarbakır'da düzenlenen “**GAB Pamuğunda Kalitenin Yükseltilmesi ve Sürdürülebilirlik: Profiber**” konulu Pamuk Zirvesine Ege Bölgesi, Çukurova, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Diyarbakır'dan 140'dan fazla çırçır işletmecisi, iplik sanayicisi ve pamuk alım satımında rol oynayan uzmanlar katıldı. Katılımcılar tarafından ilgi ve beğeniyle izlenen toplantının açılış konuşmacılarından Diyarbakır İl Tarım ve Orman Müdürü Sn. M. Ertan Atalar, Diyarbakır ilinin tarım potansiyelini özetlerken, Diyarbakır çiftçisinin pamuk tarımı konusunda önemli bir deneyime sahip olduğunu belirtti.

DÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Sn. Prof. Dr. Sema Başbağ moderatörlüğünde sürdürülen toplantıda Progen Tohum Yönetim Kurulu Başkanı Ali Özbuğday, “**Pamuk Durum Raporu**”, Progen Tohum Genel Koordinatörü Prof. Dr. Cafer Mart, “**Pamukta Kalite**”, Diyarbakır ilindeki tekstil yatırımları ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kalkınmasına önemli katkı sağlayan İSKUR Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Kadir Kurtul, “**Sanayici beklentileri**”, OLAM Cotton Türkiye Müdürü Sn. Nezihi Aslankeser, “**Piyasa Beklentileri**” başlığı altındaki konuşmaları ile 2018 sezonu pamuk verim ve rekolte beklentileri, yerli pamuğun elyaf kalitesi, sanayici ve piyasa beklentilerini katılımcılarla paylaştı.

Diyarbakır Pamuk Zirvesi'nin SONUÇ RAPORU'nu Bültenimizin 4-7.inci sayfalarında bulabilirsiniz.

TÜRKİYE PAMUK ÜRETİMİ “BİR MİLYON TON” HEDEFİNE ULAŞIYOR!

TÜRKİYE PAMUK EKİLİŞ ve ÜRETİM TAHMİN RAPORU - Ağustos 2018

Bölgeler	ÇKS-2017 (ha)	2018 Değişim (%)	Tahmini Ekim Alanı (ha) (2018)	Tahmini Kütlü Üretimi (ton) (2018)	Tahmini Elyaf Üretimi (ton)	Tahmini Çiğit Üretimi (ton)
URFA	228.434	13.3	258.816	1.294.079	491.750	776.447
DİYARBAKIR	42.005	27.0	53.346	261.397	99.331	156.838
ADIYAMAN	4.672	36.0	6.354	24.145	9.175	14.487
GAB BÖLGESİ	275.111	15.8	318.516	1.579.621	600.256	947.772
KAHRAMANMARAŞ	9.123	21.0	11.039	49.675	18.876	29.805
GAZİANTEP	6.279	19.8	7.522	30.089	11.434	18.053
HATAY	45.112	22.7	55.352	249.066	94.653	149.452
ADANA	34.699	31.1	45.490	236.550	89.889	141.930
ÇUKUROVA BÖLGESİ	95.213	25.4	119.404	565.400	214.852	339.240
İZMİR	29.466	20.7	35.565	162.534	61.763	97.520
AYDIN	63.077	2.2	64.465	273.330	103.866	163.998
MANİSA	7.118	44.7	10.300	58.709	22.309	35.225
MUĞLA	435	73.5	755	3.087	1.173	1.852
DENİZLİ	10.125	13.0	11.441	54.918	20.869	32.951
ANTALYA	5.000	0.0	5.000	21.500	8.170	12.900
EGE BÖLGESİ	115.221	10.7	127.526	574.078	218.150	344.447
TÜRKİYE TOPLAMI	485.545	16.5	565.446	2.719.098	1.033.257	1.631.459
ÖNEMLİ NOTLAR:						
ÇKS-2017	2017 ÇKS RAKAMLARI TAM OLARAK SAĞLIKLI TEDARİK EDİLEMİŞ OLUP, YÜKSEK İHTİMALİ YAKLAŞIM OLDUĞU DÜŞÜNÜLMEKTEDİR.					
DEĞİŞİM ORANI	TOHUM SATIŞLARINA GÖRE TAHMİN EDİLEN EKİM ALANLARININ TEDARİK EDİLEBİLEN ÇKS ALANLARINA OLAN DEĞİŞİM ORANLARIDIR.					
GERÇEKLEŞEN EKİM ALANI	BÖLGELERİN DAHA ALT BÖLGELER KAPSAMINDA ProGen FİRMA ELEMANLARINCA KENDİ VE DİĞER FİRMALARIN TOHUM SATIŞ RAKAMLARI TESPİTİNE DAYANMAKTADIR.					
TAHMINİ KÜTLÜ ÜRETİMİ	DEKARA 480 KG'LIK 2018 ORTALAMA PROGEN VERİM TAHMİNİNE DAYANMAKTADIR.					
TAHMINİ ELYAF ÜRETİMİ	KÜTLÜ ÜRETİMİNİN %38 RANDIMAN ESASINA GÖRE KARŞILIĞIDIR.					
TAHMINİ ÇİĞİT ÜRETİMİ	KÜTLÜ ÜRETİMİNİN %60 RANDIMAN ESASINA GÖRE KARŞILIĞIDIR.					

Türkiye ekonomisinde lokomotif sektörlerden biri olan tekstil sektörünün hammaddesi durumundaki pamuk üretiminde yeterli olmasa da son birkaç yılda ekim alanlarında artışlar gerçekleşiyor. Progen Tohum tarafından gerçekleştirilen Çiftçi Kayıt Sistemi, tohum satış rakamları ve diğer değerlendirme sonuçlarına göre 2018/19 sezonunda Türkiye genelinde pamuk ekim alanında % 16.5 artış gerçekleştiği tahmin ediliyor. Bu artış oranına bağlı olarak 2018/19 sezonunda Türkiye pamuk ekim alanı 565.4 bin hektara ulaşacak. Bu değer, 2006 yılından bu yana en yüksek ekim alanını ifade ediyor. Ekim alanındaki en fazla artış % 25.4 ile Çukurova Bölgesi'nde gerçekleşirken bu bölgeyi % 15.8 ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi izliyor. Bu tahminlere göre 2018/19 sezonunda Türkiye pamuk ekim alanlarının % 56'sı Güneydoğu Anadolu Bölgesinde yer alıyor.

Tüm bölgelerde Progen elemanlarınca iller bazında verim örneklemelerine göre yapılan verim tahminine göre hesaplanan rekolte sonuçları yukarıdaki tabloda yer alıyor. 2018/19 sezonu için nihai rekolte tahmini olan bu sonuca göre; **Türkiye'nin 2018/19 sezonunda kütlü pamuk üretiminin 2.719.098 ton, elyaf üretiminin 1.033.257 ton olarak gerçekleşeceği tahmin ediliyor.**

Yapılan verim örneklemelerine göre, **2018/19 sezonunda Türkiye kütlü pamuk verimi 4808 kg/ha, elyaf verimi ise 1827 kg/ha olarak tahmin edilmekte.** Tahminlerimize göre, 2018/19 sezonu pamuk verimi, bir önceki yıla oranla Hatay, Kahramanmaraş, İzmir, Diyarbakır ve Antalya'da belli oranlarda düşerken, Adana, Mersin ve Aydın illerinde bir miktar artış gösterecek.

PROGEN TOHUM'DAN TOHUMCULUK KONGRESİNE DESTEK

Türkiye Tohumcular Birliği (TÜRKTOB) ile Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Ayhan Şahenk Tarım Bilimleri ve Teknolojileri Fakültesi tarafından düzenlenen “**Uluslararası Katılımlı Türkiye 6. Tohumculuk Kongresi**”, 10-13 Eylül 2018 tarihlerinde Niğde’de gerçekleştirildi. Üniversiteler, Kamu ve Özel sektörde görev yapan ve tohumculuk alanında hizmet veren çok sayıda katılımcının yer aldığı kongreye, PROGEN Tohum sponsor olarak destek verdi. Bir sonraki Tohumculuk Kongresi Iğdır’da Iğdır Üniversitesi tarafından gerçekleştirilecek.

BAHÇEŞEHİR OKULLARINDAN PROGEN TOHUMA ZİYARET

Hatay Bahçeşehir Okulları Fen ve Teknoloji Lisesi öğrencilerinden oluşan grup, Progen tesislerini ziyaret etti. Öğretmen ve öğrencilerden oluşan gruba, Progen ArGe Merkezinde yer alan Biyoteknoloji, Kalite Kontrol, Gıda ve Elyaf Analiz laboratuvarlarında yapılan çalışmalar ve Progen Tohumun Türk Tohumculuğuna katkıları anlatıldı.

ŞANLIURFA BELEDİYE BAŞKANINDAN PROGEN TARLA GÜNÜNE ZİYARET

Şanlıurfa Büyükşehir Belediye Başkanı Sayın Nihat Çiftçi, 14-15 Eylül 2018 tarihlerinde Şanlıurfa’da Progen Araştırma İstasyonunda Progen Tohum tarafından geliştirilen pamuk ve soya çeşitlerinin tanıtım etkinliğine katıldı. Başkan Çiftçi, Progen Tohum tarafından geliştirilen pamuk çeşitlerinin yanı sıra aynı istasyonda yer alan soya denemelerini de inceledi. Başkan, yerli tohum üretimi vurgusu yaparken, Şanlıurfa’nın verimli topraklarına ikinci ürün olarak toprağı besleyen ve verimi arttıran soya üretimine çiftçilerimizin destek vermeleri gerektiğini belirtti.

Nihat Çiftçi

15 Eyl, 15:23 • 🌐

Alın teriyle emek veren ve üreten çiftçilerimizin her zaman yanındayız. Progen Gap bölge Müdürlüğü tarafından hazırlanan tanıtım gününe katılarak üreticilerimizle bir araya geldik.

Nihat Çiftçi

15 Eyl, 15:25 • 🌐

"Yerli Malı Yurdum Malı". Değerli Çiftçilerimizin pamuk ve diğer ürünlerde yerli tohum kullanmalarını tavsiye ediyoruz.

DİYARBAKIR PAMUK ZİRVESİ SONUÇ RAPORU**GAB Pamuğunda Kalitenin Yükseltilmesi ve Sürdürülebilirlik: Profiber****13 Eylül 2018**

İç ve dış pazarda önemli pamuk tohumu üreticisi durumundaki PROGEN Tohum tarafından 13 Eylül 2018 tarihinde Diyarbakır'da düzenlenen ve Ege Bölgesi, Çukurova, Kahramanmaraş, Şanlıurfa ve Diyarbakır'dan 140'dan fazla çırçır işletmecisi, iplik sanayicisi ve pamuk alım satımında rol oynayan uzmanların katıldığı **"GAB Pamuğunda Kalitenin Yükseltilmesi ve Sürdürülebilirlik: Profiber"** konulu toplantı açılış konuşmalarından sonra gündem konuşmaları ile devam etti. Diyarbakır İl Tarım ve Orman Müdürü M. Ertan Atalar, Diyarbakır ilinin tarım potansiyelini özetlerken, Diyarbakır çiftçisinin pamuk tarımı konusunda önemli bir deneyime sahip olduğunu belirtti.

DÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Sema Başbağ moderatörlüğünde sürdürülen toplantıda Progen Tohum Yönetim Kurulu Başkanı Ali Özbuğday'ın, "Pamuk Durum Raporu", Progen Tohum Genel Koordinatörü Prof. Dr. Cafer Mart'ın, "Pamukta Kalite", Diyarbakır ilindeki tekstil yatırımları ile Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin kalkınmasına önemli katkı sağlayan İSKUR Tekstil Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Kadir Kurtul'un, "Sanayici beklentileri", OLAM Cotton Türkiye Müdürü Sn. Nezihi Aslankeser'in, "Piyasa Beklentileri" başlığı altındaki konuşmaları ile 2018 sezonu pamuk verim ve rekolte beklentileri, yerli pamuğun elyaf kalitesi, sanayici ve piyasa beklentileri masaya yatırıldı.

Progen Tohum Yönetim Kurulu Başkanı Ali Özbuğday tarafından, ülkemiz ekonomisinde tekstilin gerek istihdam gerekse ihracat açısından son derece önemli olduğu; tekstilin hammaddesi durumundaki pamuğun ihtiyacımız olan miktarının yıllara göre değişmekle birlikte ancak yarısını üretebildiğimiz; gerek elyaf gerekse yağlı tohumlar için önemli miktarda döviz

harcadığımız belirtilerek Türkiye'nin tekstilin hammaddesi durumundaki pamuğu üretmek zorunda olduğu vurgulandı. Özbuğday, aşağıdaki konuları dile getirdi:

- Son birkaç yıldır istenilen seviyede olmasa da pamuk ekim alanlarında belli oranlarda artış olduğu, içinde bulunduğumuz 2018/19 sezonunda pamuk ekim alanlarında ülke genelinde %16.5 lik bir artış beklendiği;
- Bu artışla birlikte Türkiye pamuk ekim alanının 565 bin hektara ulaşacağı;
- Tüm bölgelerde iller bazında Progen Tohum elemanlarınca gerçekleştirilen tarla örneklemelerine dayalı verim tahminine göre hesaplanan rekolte sonuçlarına göre **Türkiye'nin 2018/19 sezonunda kütlü pamuk üretiminin 2.719.098 ton, elyaf üretiminin uzun yıllardan sonra bir milyon ton hedefini aşarak 1.033.257 ton olarak gerçekleşmesinin beklendiği;**
- **2018/19 sezonunda Türkiye kütlü pamuk veriminin 480 kg/da, elyaf veriminin ise 182 kg/da olarak tahmin edildiği dile getirildi.**
- 10 yıl öncesine kadar %5 seviyelerinde olan yerli çeşit kullanımının bugün Türkiye'de ekilen pamuk çeşitlerinin yaklaşık %35'ine ulaştığı, Progen'in bu alanda en büyük paya sahip olduğu ve yerli ıslah çeşitlerin giderek arttığına dikkat çekildi. Firmalarımızın yerli çeşit üretim kapasitesinin Türkiye'nin pamuk tohumu ihtiyacını karşılayacak düzeyde olduğu belirtildi.

Kahramanmaraş'tan sonra Diyarbakir ilinde tekstil alanında yaptığı yatırımlarla Güneydoğu Anadolu Bölgesinin kalkınmasına büyük katkı sağlayan İSKUR Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Kadir Kurtul, bir sanayici olarak pamuk ekim alanlarının durumu, ıslahı ve ihtiyaca göre makro ve mikro ölçekte parselasyon planlarının yapılması, tohum üretiminde yerli stratejilerin geliştirilmesi, pamuk tarımı destekleme politikalarının geliştirilmesi, üretimin cazip hale getirilmesi, üreticinin pamuk harici alternatif tarım ürünlerine yönelme nedenlerinin irdelenmesi, üretici eğitimleri hususunda programların geliştirilmesi gerektiğine inandığını belirtirken, tekstil sanayisinin beklentileri içerisinde;

- Sertifikalı tohum,
- Ekim alanı ve çiftçiliğe bağlı güven veren hammadde tedariki,
- Çiftçi eğitimlerine bağlı kontaminasyon (pamuk harici yabancı madde) problemlerinin giderilmesi,
- Bilimsel tabanı olan kalite standardizasyonu ve sınıflandırma yapılması,
- Yüksek eğrilebilme yeteneğine sahip geliştirilmiş fiziksel lif özellikleri ve tüm bu parametrelere bağlı sürdürülebilir

kalite optimizasyonunun önemli başlıklar olduğunu dile getirdi.

Sn. Kurtul, pamuk tarımına dayalı sanayi tesislerinden beklentilerini de şu başlıklarla sıraladı:

- Çırcırlama işlemi ve teknik tercihlerin geliştirilmesi;
- Çırcır işletmelerinde iç ve dış denetim mekanizmalarının geliştirilmesi,
- Çırcır işletmelerinde teknik altyapının geliştirilmesi,
- Lif pamuk pazarına yönelik sürdürülebilir kalite standardizasyonu ve optimizasyonu,
- Ticari etik,
- Ticaret Borsası, Birlik ve Odalarının rolünün geliştirilmesi.

OLAM Cotton Türkiye Direktörü Sn. Nezihi Aslankeser, Dünya pamuk üretim, stok ve ticaretiyle ilgili değerlendirmesinde, 2018/19 sezonu için fiyat öngörülerini konularında açıklamalarda bulundu. Aslankeser, önümüzdeki günlerde pamuk piyasasını aşağı yönlü etkileyebilecek unsurların;

- Amerika ve Çin arasında devam eden ticari savaş;
- Hem üretici hem de tüketici olan ülkelerin kısa vadede kendi ürettiği pamuklara odaklanması ve ithalat talebinin düşmesi;
- Amerikan dolarının yabancı paralara karşı, özellikle gelişmekte olan ülke para birimlerine karşı son dönemde kazanımda olması ve bu ülke kurlarının zayıflaması;
- Özellikle ülkemizde yaşanan finansal daralmanın hem iç hem de dış piyasa pamuklarına olan talepte yavaşlama yaşanması;
- Son dönemde düşüş eğilimi gösteren kapasite kullanım oranlarının belirsizliği;
- İhracat yapılabilecek piyasalarda kur etkisinden dolayı dolar bazında ucuzlayan Hindistan pamuğu ile rekabet edebilme zorluğu.

Sn. Aslankeser, önümüzdeki günlerde pamuk piyasasını yukarı yönlü etkileyebilecek unsurları da şu şekilde sıraladı:

- Türk lirasında yaşanabilecek değer kayıpları,
- Türk pamuğunun ve Türk tekstil sektörünün uluslararası piyasalardaki aktivitesini artırması ve bununla birlikte düşüş eğiliminde olan kapasite kullanım oranlarının yeniden artışa geçmesi;
- Amerika Tarım Bakanlığı dünya pamuk arz talep raporunda konu olan 2018/2019 mahsul yılı tüketim rakamlarının üretim rakamlarının önüne geçmesi ve dönem sonu stoklarının düşüş seyri göstermesi,
- Büyük üretici olan Amerika kıtasında son dönemde görülebilecek kasırga ve mevsimsel etkiler.

Türk pamuğunun iç ve dış piyasalarda daha etkin pazarlanabilir ve sürdürülebilir olması için getirilen öneriler ise şu şekilde sıralandı;

- Hem yetiştirme hem de hasat zamanında uygulanacak kimyasal miktarına özen gösterilerek kaliteye zarar verilmemesi;

- Pamuk hasadının gün içerisinde yapılarak rutubetli toplanmanın önüne geçilmesi;
- Toplama ve çırçırılama aşamalarında yabancı madde karışımının önüne geçilmesi;
- Çırçırılama aşamasında kütlü tasnifinin kalite standartlarına bağlı kalınarak iyi yapılması;
- Çırçırılama kurutma ve temizleme gruplarının daha etkin kullanılarak daha az bitki kalıntılı üretimin sağlanması;
- Balyalarda nispi rutubetin 8%'i geçmemesi;
- Ülkemizde pamuk kalite sisteminin dünya standartlarına paralel revize edilmesi;
- Lisanslı depoculuğun kapasitesini artırarak hem kalite standartlarının yakalanmasını hem de pamuk tedarikinin iç ve dış piyasalarda uzun vadeli kontrat şansının artırılması.

Pamukta yerli üretim pamukların kalite değerlerini irdeleyen Progen Tohum Genel Koordinatörü Prof. Dr. Cafer Mart tarafından, pamukta kalite parametreleri ve kaliteyi etkileyen unsurlar dile getirildi.

- Pamukta lif uzunluğu, lif mukavemeti gibi özelliklerin daha çok çeşidin genetik özelliğinden kaynaklanırken, lif inceliği ve renk değerlerinin daha çok çevre koşulları ve yetiştirme tekniklerinden etkilendiği; bu nedenle hasat ve hasat sonrası işlemlerin kalite açısından son derece önemli olduğu,
- Yerli pamuğun kalite değerlerinin ithal pamuklardan düşük olmadığı, ancak hasat, depolama ve çırçırılama aşamasında yapılan hataların ve eksikliklerin (ön temizleme ünitelerinin yetersizliği ve kurutucu eksikliği) yerli pamuğun kalitesini düşürdüğü;
- İçerisinde bulunduğumuz hasat sezonu da dikkate alındığında hasada yardımcı kimyasallar olarak bilinen yaprak döktürücü ve koza açtırıcı kimyasalların seçimi, uygulanması, makineli hasatların tekniğine uygun yapılması, makinelerin çalışma saatlerinin kontrol edilmesi gerektiği, özellikle gece geç ve nemli saatlerde hasadın durdurulması gerekliliği;
- Zararlı böceklerden kaynaklanan yapışkanlık sorununun ortadan kaldırılması için zararlılarla mücadelede entegre zararlı yönetimi sisteminin etkin kılınması gerektiği,
- Türkiye'nin 2017 TÜİK verilerine göre dekara 488 kg ile verimde iyi bir noktada olduğu; verimde yakalanan başarının kaliteye de taşınması gerektiği,
- Pamukta kalitenin yükseltilmesi amacıyla bir tohum üreticisi durumundaki PROGEN Tohumun, pamuk veriminde ulaşılan noktadan sonra, Ar&Ge çalışmalarında elyaf kalite değerleri yüksek çeşitler de geliştirilerek Profiber markası altında üreticinin kullanımına sunduğu;
- Profiber projesi ile üstün kalite elyaflardan oluşmuş pamuk balyalarının, piyasada ayrıcalıklı ürün olarak değerlendirilmesini sağlamak amacıyla bir kalite grubunun oluşturulduğunu; böylece hem üreticinin kaliteli üretimle daha yüksek getiri elde etmesine hem de sanayicinin kaliteli ürüne ulaşmasına katkı sağlanacağı belirtildi.

